

Maranathakerk (Leeflangorgel 50 jaar) inclusief ‘Orgellucht’

In deze drukke decembermaand zijn er naast de jaarlijkse terugkerende feest- en gedenkdagen nog enkele jubilea te vieren. Het Leeflangorgel in de Maranathakerk viert nl. op eerste kerstdag zijn vijftigste verjaardag. Nu zou ik graag een artikel wijden aan de totstandkoming en de bouw van dit orgel, maar het probleem is dat ik daar in het archief tot nu toe geen documentatie van heb kunnen vinden, terwijl toch bijna alles al eens door mijn vingers is gegaan.

Bij de spaarzame documenten in het archief bevindt zich de jubileumuitvoering van Antenne t.g.v. het 50-jarig bestaan van de Maranathakerk. Daarin haalt Gerrit Paarlberg enkele herinneringen op. Hij schrijft dat “in het begin gebruik werd gemaakt van een elektronisch apparaat (waarschijnlijk van het merk Thomas), geschonken door een dankbaar gemeentelid. Een nieuwe schenking maakte het mogelijk dat een spiksplinternieuw Riha-orgel aangeschaft kon worden, voorzien van twee ferme geluidsboxen die aan weerszijden van de preekstoel kwamen te hangen en een heus kerkorgelgeluid in stereo dienden na te bootsen. Hij was blij met de ingebruikname van het Leeflangorgel.”

Dat men tevreden was met het tijdens de Kerstdagen 1969 in gebruik genomen Leeflangorgel blijkt jaren later nog tijdens een gemeentevergadering in 1978 over de verbouwplannen van de Immanuelkerk, waarin ook de aanschaf van een orgel ter sprake komt. Er wordt langdurige gesproken over elektronisch orgel (goedkoper) tegenover een mechanisch pijporgel (iets voor de speciale liefhebbers?). “Horen de gemeenteleden het verschil wel”, zo wordt gevraagd. Er wordt op gewezen dat de ervaring in de Maranathakerk anders is. Daar was men blij toen er eindelijk over een “echt” orgel kon worden beschikt”.

Dat was december 1969. De Maranathakerk is inmiddels 10 jaar in gebruik en er is door de fa. Leeflang hard gewerkt aan de totstandkoming van het nieuwe orgel. De ingebruikname van dat orgel heeft echter ook consequenties voor de bespeling ervan. Daarom schrijft de orgelcommissie een brief aan het moderamen dat het nieuwe orgel in de Maranathakerk bijna gereed is en of de kerkenraad ook van mening is dat ‘voor een dergelijk orgel een goede bespeling een eerste vereiste is.’ Hoe dat afgelopen is kunt u binnenkort in een vervolgartikel lezen.

Louis Godschalk

P.S.

Dus hierbij gelijk maar even een oproep aan hen die mogelijk nog oude archiefzaken thuis hebben liggen en niet weten wat zij er mee moeten. Ik neem het graag van u over. Enkelen heb ik al persoonlijk benaderd, bij andere doe ik dat binnenkort, maar zo’n algemene oproep kan nooit kwaad. U kunt mij benaderen via lo.gr.godschalk@kpnmail.nl of telefonisch 06-4207 7913. Ook kunt u spulletjes altijd bij het kerkelijk bureau deponeren, dan komt het ook bij mij terecht.

Gepubliceerd in Antenne, jaargang 25, nr. 8, d.d. 20-12-2019

o-o-o

Orgellucht

Immanuel- en Maranathakerkgangers wees gerust, er mankeert niets aan uw reukorgaan als u bij dit opschrift denkt dat u daarvan niets heeft gemerkt. Dit artikeltje gaat n.l. niet over lucht uit, maar over lucht in het orgel. Onlangs sprak ik één van onze organisten, op weg naar boven om zijn mooie taak uit te voeren in een eredienst. Hij zei: ‘zo, eens even kijken of er nog lucht in het orgel zit?’ Op dat moment moest ik onmiddellijk denken aan een anekdote die ik eens vertelde tijdens een presentatie van het radioprogramma Pastorale van Veluwe FM. Het volgt hier onder.

Het verhaal gaat dat Johan Wagenaar, in het begin van de vorige eeuw nog organist van de Utrechtse Domkerk, maar later directeur van het Haags conservatorium en componist, zijn vakantie eens doorbracht in een Drents dorp. Toen hij op een zondagochtend naar de kerk ging werd hij herkend en vriendelijk uitgenodigd het orgel tijdens de dienst te bespelen.

De dienst begon met psalm 150. De orgeltrapper begaf zich naar de balgen achter het orgel en vulde de longen van het instrument met lucht. Wagenaar liet zijn fantasie de vrije loop in het inleidende voorspel. Alle registers gingen open tot Gods lof totdat het instrument, op het hoogtepunt, plotseling de geest gaf en de laatste adem uitblies.

De orgeltrapper ging op zijn plekje naast het klavier zitten en Wagenaar zei verbouwereerd: "maar beste man, het was nog niet uit. Ik was nog niet eens begonnen."; waarop de orgeltrapper antwoordde: "mijnheer, na 50 jaar orgeltrappen hoeft u mij niet te vertellen hoeveel lucht er in psalm 150 gaat!"

Toen ik Wout van Veen, de betreffende organist, dit later vertelde reageerde hij enthousiast en noemde het verhaal Antennewaardig. Zo aan het begin van het seizoen misschien best wel aardig, zo'n luchtig artikeltje. En als antwoord op de vraag of ons orgel nog lucht bevatte, kan ik u vertellen dat dit inderdaad het geval was, zodat we ook aan het eind van dit verhaaltje weer opgelucht kunnen ademhalen.

Louis Godschalk